

Pagina 3 • CBS heeft iPhone app •

Het CBS introduceerde deze zomer een toepassing om op de iPhone direct de cijfers van de databank StatLine te kunnen raadplegen.

Pagina 4 • GIS & Geschiedenis •

Wat was in de negentiende eeuw de invloed van infrastructuur op de levensstandaard? Geografische Informatiesystemen kunnen het antwoord op zulke vragen dichterbij brengen.

WIEBE KIESTRA

Pagina 5 • Herbert Van de Sompel •

Tijdreizen op het internet, open annotatiesystemen, elektronisch bronnenbeheer, open URL, een aanbevelingssysteem voor wetenschappelijke artikelen. De Vlaamse informatiewetenschapper Herbert Van de Sompel speelt op veel borden tegelijk.

Pagina 6 • Akademy •

In de rubriek Focus komt het kennisnetwerk van de Fryske Akademy over het voetlicht.

Pagina 8 • Tijdcapsule • Een initiatief om de aandacht te vestigen op de noodzaak van duurzame toegang tot data oogstte niet het beoogde effect.

EN VERDER

Agenda	2
Nieuws	3
Achtergrond	4,6
Focus	6
Sinds kort beschikbaar	7
Column	8
Gelezen	8

PARSE.Insight presenteert eindrapport en Road Map

'Andere organisatie en cultuur nodig'

Om duurzame toegankelijkheid van wetenschappelijke informatie te waarborgen is het niet genoeg om alleen technische faciliteiten op te schalen. Veranderingen in organisatie en cultuur zijn daarvoor essentieel. Dat staat in de Road Map die bij het eindrapport van het Europese project PARSE.Insight is gevoegd om aan te geven hoe een geïntegreerde Europese infrastructuur moet worden bereikt.

PARSE.Insight (Permanent Access to the records of Science in Europe) leverde op 25 juni zijn definitieve rapportage op over hoe wetenschappers, datamanagers, bibliotheken en uitgevers aankijken tegen de zorg voor digitale wetenschappelijke informatie. Omdat Europa groot is en de verschillen per discipline ook aanzienlijk, bleek het een enorme klus om goede informatie te verzamelen. Uiteindelijk werden tijdens het afsluitende symposium in Parijs de resultaten bekendgemaakt in de vorm van een serie rapporten. Daarin wordt de huidige stand van zaken in kaart gebracht en wordt ook geschetst hoe de wereld er uit zou zien als alle spelers hun zaakjes op orde zouden hebben. Er blijkt nog veel werk aan de winkel voor onderzoeksinstellingen, archieven en bibliotheken, uitgevers, financiers van onderzoek en beleidsmakers. Tien belangrijke inzichten uit het rapport zijn:

- Duurzaamheid en (open) access worden vaak door elkaar gehaald maar hebben nauwelijks met elkaar van doen. De enige relatie is dat zonder duurzaamheid de toegang uiteindelijk wegvalt. Maar open access gaat vooral over de vraag of de producent of de gebruiker voor de

toegang betaalt, en die vraag staat los van de noodzaak om duurzaam te bewaren.

- Er is in Europa geen eenduidig beleid voor het bewaren van data.

- Er is nog geen certificeringsproces voor duurzame bewaarplaatsen.

- Het is onduidelijk wie wat moet doen om duurzaamheid te regelen. Voor publicaties is vaak wel het nodige afgesproken, maar dat geldt niet voor ruwe onderzoeksdata.

- Er zijn grote verschillen tussen Noordwest-Europa en andere delen van de EU. Engeland, Nederland en Duitsland lopen voorop in hun onderzoek naar en realisatie van digitale duurzaamheid.

- Er is nog weinig afstemming met initiatieven voor duurzame data in andere delen van de wereld. In de VS, Azië en Australië staat duurzaamheid hoog op de agenda.

- De dekking van digitale archieven voor dataopslag is slecht. Sommige wetenschappelijke disciplines hebben nog helemaal geen plek voor het bewaren van hun data.

- Onderzoekers zijn terughoudend om hun data te delen met anderen. Ze zijn bang voor verkeerde interpretatie en schendingen van privacy- en auteursrecht.

- De hoeveelheid data groeit explosief, maar er is nog geen beleid om uit te maken wat wel en niet bewaard moet worden. Ook ontbreekt in de meeste disciplines standaardisering van bestandsformaten.

- Onderzoekfinanciers hebben de macht om onderzoekers ertoe te bewegen hun data goed te organiseren en te delen, maar ze gebruiken die macht nog nauwelijks. (Jeffrey van der Hoeven)

© www.parse-insight.eu/publications.php#d2-2.

Erfgoed van de Oorlog

Op donderdag 16 en vrijdag 17 september 2010 vindt in het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam de slotconferentie plaats van het programma Erfgoed van de Oorlog. Op de sluitingsdag is het precies 67 jaar geleden dat deze tekening van 'schoppers al d arbeid' werd gemaakt in het Japanse gevangenenkamp Muroan. Het was nummer 9 uit een 'verzameling pennekrabbels speciaal getekend voor kap. Meys te Muroan' door een tekenaar met de initialen A.M. Collectie Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie.

Erfgoed van de Oorlog was een subsidieprogramma om belangrijk materiaal uit de Tweede Wereldoorlog en de strijd in Nederlands Indië te behouden en het gebruik ervan te stimuleren. Onderdeel van het programma was het project Getuigen Verhalen, waarin tal van persoonlijke herinneringen aan de bewuste periode werden vastgelegd en bij het elektronisch archief EASY van DANS (<http://easy.dans.knaw.nl>) gearchiveerd.

Deze maand wordt ook de website www.oorloginblik.nl geopend, voortgekomen uit hetzelfde programma, die duizenden titels aan films of geluidsmateriaal hoorbaar en zichtbaar maakt. (MdG)

Dataprijs voor Historische Steekproef

JOHANNES ABELING

Prof. Kees Mandemakers is de winnaar geworden van de DANS Dataprijs 2010. De historicus kreeg de prijs voor zijn werk aan de Historische Steekproef Nederland (HSN), een steekproef van bijna tachtig duizend personen, geboren in de negentiende en begin twintigste

eeuw. Mandemakers (links) ontving de versierselen behorend bij de prijs op 18 juni in Amsterdam uit handen van KNAW-president prof. Robbert Dijkgraaf (rechts op de foto). Hij stak drie andere genomineerden de loef af: prof. Pearl Dykstra met de Netherlands Kinship Panel Study, prof. Marcel Das met het LISS panel en prof. Kees Aarts met het Nationaal Kiezersonderzoek. Juryvoorzitter prof. Pieter Hooimeijer was vol lof over alle vier de genomineerden, die dan ook in eerste instantie naar het oordeel van de jury gelijk waren geëindigd. Toch kreeg ten slotte de HSN het beslissende plusje, onder meer op grond van de indrukwekkende

lijst met tweehonderd publicaties die het project had voortgebracht. Mandemakers vergat niet om in zijn dankwoord een flink aantal collega's te betrekken, waaronder mede-initiator van de steekproef Jaap Dronkers. DANS-directeur en gastheer Peter Doorn greep de gelegenheid aan om ervoor te pleiten dat aan de verantwoordelijken voor een duurzaam beschikbaar gemaakte dataset evenveel eer wordt toegezwaard als aan degenen wier naam nu boven de erop gebaseerde publicaties prijkt. (MdG)

© www.iisg.nl/hsn

www.dans.knaw.nl/dataprijs